

Aktuel Nordisk Odontologi 2018

43. årgang.

Da var det igjen klart for en ny utgave i denne serien av bøker med vitenskapelige artikler selektivt plukket ut fra de ulike odontologiske universiteter i Norden, og deres fagmiljøer.

Årets utgave byr på en variert meny av stoff, med mye klinisk relevans for særlig den generelle allmennpraktikeren. Det innledes med en artikkel som oppdaterer faglig rundt temaet: Sukker og karies, nå i dag – 65 år etter Vipeholm-undersøkelsene. Videre er det vitenskapelige artikler med temaer som eks.: Behandling av dyp karies, Alternativer til konvensjonell fyllingsterapi, Frakturerte fortenner – behandling med direkte kompositt, Lysherdning (NIOM) osv. Vårt «eget» fakultet UiO, er også finne i to artikler, om henholdsvis CBCT og Vold i nære relasjoner. Ellers er det også artikler om Protetisk behandling av pasienter med tannagenesi, Røyking og marginal periodontitt, og Diagnostisering/Behandling av Oral Candidose.

Boken gjengir da bare artiklene etter hverandre, eksakt slik de er skrevet på sine respektive nordiske språk. Slik sett blir boken en samling av vitenskapelige publikasjoner. Boken fungerer godt som en faglig oppdatering på ulike odontologiske temaer, og er da særlig kanskje mest relevant for allmennpraktikeren, som legger mange fyllinger, siden flere artikler dreier seg om dette. Fyllingsterapi er jo noe av de mest teknikk-sensitive vi tannleger gjør, så man kan jo egentlig aldri få «nok» av kunnskap rundt det. Særlig synes jeg at Lars Bjørndal fra Universitetet i København

sin artikkel om dyp karies (et tema vi ofte debatterer mye om i fagmiljøene), gir en god oppsummering om hva vi tror er god klinisk praksis her i dag, med internasjonal konsensus. Ellers leverer som alltid Prof. Ulla Pallesen fra samme universitet, med sin artikkel (sammen med J. W. Dijken) om holdbarheten og protokoll for fortannsfyllinger i kompositt. Lysherdning belyses også av vår egen NIOM-gruppe, et tema ALLE tannleger har godt av å lese mer om grunnet sannsynlig mange år med utilstrekkelige lysherdingsrutiner hos mange, og således har nok vært en av årsakene til komposittfyllingers tidligere ofte korte holdbarhet. Artikkelen gir bra oversikt over gode rutiner man bør ha her. Røyking og Periodontitt blir også tatt opp - og dette er alltid interessant å bli oppdatert på.

Ellers er de resterende overnevnte artikler kanskje mer for de mer «spesielt interesserte» i litt videre temaer, men samtidig bidrar de til den varierte menyen. Boken er relativt lett å lese, men det kunne kanskje vært en ide for fremtidige utgaver å ha det landet boken kommer ut i sitt respektive språk i alle artiklene? For noen vil det muligens være litt tyngre lesning å skifte mellom dansk, norsk osv. hele tiden.

Boken synes anbefalt særlig for allmennpraktikeren og vi gleder oss til videre utgaver i fremtidige år.

Oslo: Universitetsforlaget; 2018. 67 sider , 49 tabeller/illustrasjoner. ISSN Print: 1902-3545

Martin Christopher Hoftvedt
Privatpraktiserende tannlege i Oslo og instruktør-tannlege ved Institutt for Klinisk Odontologi, UiO.

Stian Biong og Siri Ytrehus, redaktører:

Helsehjelp til personer med rusproblemer

2. utgave

Boken består av en samling artikler om ulike sider ved rusmiddelproblemer. Redaktørene er Stian Biong sykepleier og professor ved Universitetet i Sør Øst Norge og Siri Ytrehus, sykepleier og professor ved Høgskulen på Vestlandet. Begge har bred erfaring fra forskning innen folkehelse og rus. Ambisjonen med boka er å presentere oppdatert kunnskap og forståelse om helsehjelp ved rusmiddelproblemer.

Det er i alt 13 kapitler. Som tannlege er det første jeg gjør å lete etter tannhelse, først i kapitteloversikten, deretter i stikkordregisteret. Null treff i begge. Dette er selvsagt skuffende når vi vet hvor viktig tannhelse er for mennesker med rusmiddelproblemer.

Når dette er sagt er boka svært nyttig lesestoff for helsearbeidere, også tannleger og annet tannhelsepersonell for det er i noen sammenhenger viktig for oss å kunne snakke med pasienter om deres rusproblemer.

Den starter ut med å definere helse og rus. Helse kan utfra boken defineres som «å ha et overskudd i forhold til hverdagens krav». Rus er vanskelige å definere, men i boken omtales rusmiddelproblemer som en fellesbetegnelse. Forfatterne understreker at bruk av rusmidler har gevinster for personer både de med og de uten rusmiddelproblemer. Uten å anerkjenne opplevde gevinster ved bruk av rusmidler kan vi heller ikke få aksept for å snakke om de problematiske sidene ved bruken. Avhengighet er ofte et langvarig problem som stille store krav til behandling for å mestre et liv uten rus. Boken har et kapittel om etiske utfordringer og en god og enkel gjennomgang av bruk